

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-630 від 05 грудня 2014 року

Органам управління освітою

Керівникам інститутів післядипломної
педагогічної освіти

Керівникам методичних кабінетів (центрів)

Керівникам навчальних закладів

Педагогічним працівникам

**Про неухильне дотримання
принципів гарантування свободи
педагогічної діяльності вчителя**

Одним з пріоритетів освітньої політики є дебіюрократизація діяльності педагогічних працівників, упровадження органами управління освітою сучасних принципів державно-громадської моделі управління. В умовах, коли Міністерство освіти і науки суттєво скоротило переліки звітності, що подаються з регіонів, обмежило кількість загальнонаціональних заходів, й продовжує лінію на дебіюрократизацію, продовжують надходити звернення від вчителів загальноосвітніх навчальних закладів щодо неправомірних вимог з боку керівників навчальних закладів, органів управління освітою, методичних кабінетів (центрів) та інших організацій щодо ведення документації вчителем та примусу до виконання невластивих вчителю функцій.

Обов'язки вчителя регламентуються багатьма актами - законами, статутом закладу, правилами внутрішнього трудового розпорядку, посадовими обов'язками тощо. Додаткові обов'язки покладають на педагога класне керівництво, предметна та позакласна діяльність, участь у громадській роботі.

При цьому на перешкоді творчій діяльності педагогічного працівника, його зосередженості на виконанні головного функціонального обов'язку і покликання - надання якісних освітніх послуг стоїть переобтяження його введенням усіякої, у багатьох випадках не передбаченої жодним нормативно-правовим актом, письмової звітності, планування та іншої документації. Відтак це поглинає значну кількість сил і часу вчителя, перетворюючи його роботу на механічну рутинну проектно-звітну діяльність, що надмірно контролюється й перевіряється керівниками різних рівнів та інстанцій.

Особливо обтяжливих форм така паперотворчість та позаплановий неправомірний контроль набувають наприкінці семестру та навчального року.

На підставі викладеного вище, у розвиток положень наказу Міністерства освіти і науки України від 27.05.2014 № 648 "Щодо припинення практики створення та вимагання від дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів документації та звітності, не передбаченої законодавством України", листа Міністерства освіти і науки України від 11.11.2014 № 1/9-586 "Щодо здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи" наполягаємо на неухильному дотриманні принципів педагогічної свободи вчителя.

1. Календарне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних у межах навчального закладу, міста, району чи області стандартів таких документів є неприпустимим. Строки їхнього зберігання вчителем також

законодавчо не встановлені, а відтак вчитель самостійно приймає про це рішення.

2. Створення, наповнення та зберігання різноманітних порт-фоліо, папок, альбомів тощо з напрацюваннями вчителя на паперових носіях, в тому числі при підготовці його до чергової чи позачергової атестації, участі в конкурсах тощо не належить до передбачених законодавством видів роботи й не може вимагатися від вчителя керівниками навчального закладу, представниками методичних служб чи органів управління освітою.

3. Законодавчі та підзаконні акти у сфері освіти надають вчителю право, а побудова навчальних програм з предметів передбачає можливість перенесення вчителем уроків, збільшення кількості годин на вивчення окремих тем. Відтак, контроль щодо так званого "відхилення" вчителя від календарного планування чи від матеріалів підручника є неправомірним і неприпустимим.

4. Вибір форм та методів викладання є винятково прерогативою вчителя й не можуть регламентуватися ні адміністрацією навчального закладу, ні органами управління освітою. Вимоги окремих керівників щодо зведення діяльності педагога до застосування ним лише традиційної класно-урочної форми проведення занять чи застосування тих чи інших методик є неправомірними й вчитель не зобов'язаний їх виконувати.

Дотримання цих та інших приписів та принципів сприятиме професійній самореалізації педагогів і, як наслідок, - підвищенню якості освіти.

Заступник Міністра Павло Полянський